

Modul de aplicare a Legii privind accesul la informațiile de interes public de către Parlament (februarie 2024)

În contextul intrării în vigoare, la 8 ianuarie 2024, a noii Legi privind accesul la informațiile de interes public, Asociația Promo-LEX a decis să efectueze un exercițiu de monitorizare și analiză a modului în care aceasta este aplicată de către Parlamentul Republicii Moldova.

Legea, menită să asigure transparența activităților din sectorul public, prevede că **toate informațiile deținute de furnizorii de informații** (inclusiv de Parlament) **se prezumă a fi publice, și trebuie publicate și diseminate într-o manieră proactivă**. Documentul stabilește 16 categorii de informații de interes public care urmează să fie publicate, din oficiu, pe

paginile web oficiale ale autorităților publice, în funcție de specificul activității acestora. În cazul Parlamentului, obligativitatea se referă la 13 din cele 16 categorii, după cum urmează:

Informațiile care trebuie publicate, din oficiu, pe pagina web oficială	Februarie 2024
Datele privind structura organizatorică și bugetul autorității publice, numărul angajaților/ membrilor, obiectivele, domeniile de competență și funcțiile sale, adresele poștale, numerele de telefon și alte date privind adresa autorității publice.	+/-
Datele privind conducerea autorității publice, privind membrii organelor colegiale, inclusiv studiile, experiența profesională, modul de accesare în funcția deținută, adresa poștei electronice și numărul de telefon	+/-
Actele normative care reglementează organizarea și funcționarea autorității publice	+
Raportul anual privind activitatea autorității publice	+
Datele privind achizițiile publice planificate, privind achizițiile publice efectuate, rapoartele de monitorizare a contractelor de achiziții publice, alte informații relevante	+
Datele privind evenimentele publice organizate ^[1] de autoritatea publică și privind deciziile adoptate la aceste evenimente.	+/-
Datele privind vizitele oficiale și deplasările de serviciu în străinătate ale personalului autorității publice, inclusiv costul și sursa de finanțare a cheltuielilor	+
Datele privind programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, al căror beneficiar sau executant este autoritatea publică (denumirea, scopurile și sarcinile de bază, beneficiarii și executorii principali de program, termenele și rezultatele de realizare scontate, volumul și sursele de finanțare).	-

Zilele și orele de primire în audiență, precum și datele privind modul depunerii petițiilor și cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.	+/-
Datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritatea publică	+/-
Datele privind încadrarea persoanelor în serviciul public[2]	+
Datele privind desfășurarea procesului decizional	+/-
Informațiile de interes public prevăzute de alte acte normative[3]	+/-

* informația a fost publicată integral – „+”
informația a fost publicată parțial – „+/-”
informația nu a fost publicată – „-”

Constatăm că, la o lună de la intrarea în vigoare a noii Legi privind accesul la informațiile de interes public, Parlamentul înregistrează restanțe la implementarea ei, chiar dacă a avut la dispoziție aproape jumătate de an, aceasta fiind adoptată în iunie 2023. Or, din cele 13 categorii de informații de interes public, doar pentru cinci categorii informația este publicată integral, pentru șapte – informația este publicată parțial, iar pentru o categorie informația lipsește.

În opinia Promo-LEX, ar fi fost firesc ca Parlamentul, cel care a adoptat această lege, să fie instituția exemplu/model care o aplică și publică proactiv toate informațiile de interes pentru societate. La moment, putem constata că **informațiile prezumate a fi publice și de interes pentru cetățeni sunt, în continuare, publicate parțial pe pagina web a Legislativului**, contrar noii legi privind accesul la informații. Această conduită vine în contradicție și cu norma constituțională (art. 34) care prevede că dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit și autoritățile publice sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor.

Legea privind accesul la informații, mai prevede

obligativitatea formatului deschis al informațiilor de interes public. Conceptul de date deschise presupune că toate datele trebuie să fie puse la dispoziția cetățenilor în mod gratuit, ușor de accesat și în formate ce permit reutilizarea și redistribuirea. Analizând formatul datelor publicate pe pagina web a legislativului, Promo-LEX constată caracterul lacunar al acestora. Formatul datelor publicate (PDF) nu permite prelucrarea automată, sistematizarea și redistribuirea datelor. Mai mult, pagina web nu asigură accesul publicului interesat la toate documentele organelor de lucru ale legislativului.

Subliniem că **informația de interes public este un bun colectiv**. Publicarea integrală a acestor informații va contribui la implicarea mai activă a societății civile, inclusiv a cetățenilor, în procesele decizionale, va spori transparența instituției parlamentare și va crește încrederea în legislativ.

Reieșind din cele menționate anterior, Promo-LEX vine cu o serie de recomandări în adresa Parlamentului:

1. Să publice pe parlament.md toate informațiile de interes public restante, inclusiv informații generale despre instituția parlamentară (numărul deputaților, competență, rol, organizare și funcționare etc); datele de contact ale conducerii Parlamentului, Secretariatului, deputaților și ale organelor de lucru; CV-urile tuturor deputaților; structura Secretariatului și Regulamentul privind organizarea și funcționarea acestuia; programele și proiectele ale căror beneficiar este Parlamentul; programele de audiențe și modalitățile de primire în audiență; bugetul instituției; informațiile despre activitatea legislativului și a organelor de lucru, activitatea deputaților, materialele aferente procesului decizional (anunțuri privind inițierea elaborării deciziilor și cele privind consultările publice; procesele verbale ale

consultărilor publice, avizele, expertizele și sintezele obiecțiilor și recomandărilor);

2. Să asigure accesul cetățenilor la informațiile de interes public într-un format accesibil, reutilizabil și redistribuibil.
3. Să asigure o migrație eficientă și completă a datelor și informațiilor de interes public pe noua pagină web a Legislativului care urmează să fie lansată public.

Amintim că elaborarea și adoptarea noii Legi privind accesul la informații de interes public este una din cele 9 recomandări formulate de Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Promo-LEX va continua să monitorizeze cum aplică Parlamentul prevederile noii legi și va comunica periodic principalele constatări.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

[\[1\]](#) Ședințe, întâlniri, conferințe de presă, colegii etc.

[\[2\]](#) Lista concursurilor pentru funcțiile vacante existente, datele de contact ale persoanei responsabile de organizarea concursurilor, cerințele de calificare față de candidații la funcțiile vacante, formularul de participare la concurs, lista actelor care urmează a fi depuse și termenul-limită pentru depunerea acestora, lista persoanelor admise la concurs, precum și lista persoanelor care au promovat și au câștigat concursul.

[\[3\]](#) Ordinea de zi, hotărârile organelor de lucru, procesele-

verbale ale ședințelor comisiilor permanente.